

महावाङ्मयः पूर्वमानकडुन्दभिः । अज्ञे यस्य प्रसूतस्य डुन्दुभ्यः प्राणदन्द्वि ॥
आनकानां च संक्रादः सुमहानभवद्वि । HARIV. 1923. fg. 9043. 9110.
VP. 436. In der spätern Zeit erklärte man das Wort als patron. von आ-
नकडुन्दुभ, das erst aus आनकडुन्दुभि gebildet wurde. BHARATA zu AK.
1, 1, 2, 6 führt आनकडुन्दुभि m. f. als Synonym von आनक und डुन्दु-
भि auf.

आनकस्थली (आ० + स्थ०) f. N. pr. einer Gegend gaṇa धूमादि zu P. 4.
2, 127. Davon आनकस्थलक adj. ebend.

आनकायनि von आनक gaṇa कार्पादि zu P. 4, 2, 80.

आनडुक (von अनडुक) 1) adj. vom Stier stammend, taurinus: चर्मन्
ÇAT. BR. 7, 3, 2, 1. KĀTJ. ÇR. 4, 8, 3. 7, 6, 1. KAUC. 67. JĀGŪ. 1, 279. गोमय-
पिण्ड PĀR. GRHJ. 2, 1. — 2) n. N. pr. eines Tirtha HARIV. 5334.

आनडुकक n. = अनडुका कृतम् (संज्ञायाम्) gaṇa कुलालादि zu P. 4,
3, 118.

आनडुक्य patron. von अनडुक gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105. gaṇa अश्वा-
दि zu 4, 1, 110. gaṇa कार्पादि zu 4, 2, 80.

आनडुक्यायन patron. von आनडुक्य gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110.

आनडुक्यायनि von आनडुक्य gaṇa कार्पादि zu P. 4, 2, 80.

आनत s. u. नम् mit आ.

आनतत्र (आ० + त्रि) m. pl. eine Klasse göttlicher Wesen, die eine Un-
terabtheilung der कल्पभव bilden, H. 93.

आनति (von नम् mit आ) f. Verneigung VS. 20, 13. यथाक्रमकृतानति
KATHĀS. 23, 17. रचितानति VID. 279. कृतानतिर्महीपालैः RĀGA-TAR. 5,
215. हुमानति der Bäume Verneigung H. 62. चरणानति eine Verneigung
zu Füßen AMAR. 22, 44.

आनड (von नड् mit आ) 1) adj. s. u. नड्. — 2) n. ein mit Fell bezo-
genes musikalisches Instrument, Trommel u. s. w. AK. 1, 1, 2, 4. TRIK.
3, 3, 244. H. 287. an. 3, 342. MED. dh. 27.

आनड्वस्तिता (von आ० + वस्ति) f. Urinverhaltung SUÇR. 1, 366, 5.

आनन (von 2. अन्) n. Mund, Gesicht (von Menschen und Thieren)
AK. 2, 6, 2, 40. H. 572. BHAG. 11, 24. BRĀHMAṆ. 1, 13. HĪD. 2, 7, 3, 13. R.
1, 8, 20. SUÇR. 1, 42, 6. 110, 4. ÇĀK. 30. 58. RAĞH. 1, 41. 3, 3, 17. MEGH. 66.
101. RĪT. 1, 14. VID. 80. 283. गृध्रीतानानान् (von Pfeilen) R. 6, 79, 69. Am
Ende eines adj. comp. f. आ INDR. 5, 37. N. 11, 30. 16, 22. 24, 40. R. 3, 5,
4. 51, 37.

आनन्तर्य (von अनन्तर) n. unmittelbare Folge gaṇa चतुर्वर्णादि zu P. 5,
1, 124, VĀRTT. 1. KĀTJ. ÇR. 4, 3, 16. 9, 9, 18. 13, 1, 5. 24, 4, 39. ĀÇV. ÇR. 3,
8. AV. PRĀT. 1, 95. P. 4, 1, 104. 8, 1, 67. KĀÇ. M. 10, 28. R. 4, 23, 6. 5, 90,
87. आनन्तर्यमभिप्रेत्सुः 6, 16, 60.

आनन्त्य (von अनन्त) n. Endlosigkeit, Ewigkeit P. 5, 4, 23. ÇAT. BR. 13,
7, 1, 1. KĀTHOP. 3, 17. ÇVETĀÇV. UP. 3, 9. M. 3, 266. 272. 6, 84. 9, 107. 137.
JĀGŪ. 1, 78. 260. MBH. 3, 1179. सुखमानन्त्यमश्नुते 13983. SĀH. D. 10, 19.

आनन्द (von नन्द् mit आ) 1) m. a) Lust, Wonne; Wollust AK. 1, 1, 4,
3. 3, 3, 10. H. 316. सोमैवानन्दं ज्ञानयन् RV. 9, 113, 6. यत्रानन्दाश्च मोदाश्च
मुदः प्रमुदं आसते 11. VS. 19, 8. 30, 6. 20. आनन्दन्दी 20, 9. AV. 9, 7, 23. 10,
2, 9. 11, 7, 26. 8, 24. TS. 5, 7, 10, 1. आनन्दं एवास्य विज्ञानमात्मानन्द्यात्मा-
नो द्वैवं सर्वे देवाः ÇAT. BR. 10, 3, 5, 13. 14. अत्यानन्देन रेतः परापतत् 6, 2,
2, 6. 14, 5, 1, 22. 4, 11. 6, 10, 5 (= BRH. ĀR. UP. 2, 1, 79. 4, 11. 4, 1, 6) BRH.

ĀR. UP. 4, 3, 9 (an den 3 letzten Stellen pl.). MĀND. UP. 5. TAITT. UP. 2,
4. 5. 8. R. 1, 1, 17. RAĞH. 12, 62. HIT. 42, 8. ad ÇĀK. 81. VID. 51. VEDĀNTAS.
in BENF. Chr. 209, 20. SĀMKEHJAK. 28. कृतप्रत्युद्गमं राज्ञा तमानन्दमिवाप-
रम् । प्राय वासवदत्ता सा प्रहृष्येत्पुण्ड्रलोचना KATHĀS. 14, 23. ausnahmsweise
auch n.: विज्ञानमानन्दं ब्रह्म रतिर्दत्तुः परायणम् ÇAT. BR. 14, 6, 9, 34 (=
BRH. ĀR. UP. 3, 9, 28). Dagegen ist TAITT. UP. 1, 6, 2 मनश्चानन्दम् zusam-
menzuschreiben und als adj. mit ब्रह्म zu verbinden: आकाशशरीरं ब्रह्म ।
सत्वात्म प्राणारामं मनश्चानन्दम्. God, Supreme Spirit, according to
the Vedānta WILS. Nach einem Sch. zu AK. ist आनन्द auch adj.
ÇKDR. Am Ende eines adj. comp. f. आः निरानन्दा R. 2, 47, 10. 4, 19, 14.
5, 18, 3. 6, 7, 18. — b) N. des 48sten Jahres im Jupiter-Cyclus KĀLAS.
334. — c) ein Bein. Çiva's ÇIV. — d) N. pr. der 6te der 9 weissen
Bala H. 698. — e) N. pr. ein Vetter und eifriger Anhänger ÇĀkjamu-
ni's, Sammler der Sūtra, LALIT. 2. u. s. w. BURN. Intr. 43. 76, N. 1.
197. 203. 392. 535. 578. Lot. de la b. l. 130. fgg. 297. LIĀ. II, Anh. II.
fg. SCHIEFNER, Lebensb. 237 (7). 245 (15). 264 (34) u. s. w. Am ersten
Orte werden zwei dieses Namens erwähnt, was auf einem Versehen
des Uebersetzers beruht. — 2) f. ०न्दा N. einer Pflanze (विजया, आरा-
मशीतला) RĀGAN. im ÇKDR. — 3) ०न्दी gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. N.
einer Pflanze (vulg. आकानपाता) ÇABDĀK. im ÇKDR. — 4) n. s. u. 1, a.

आनन्दक (von नन्द् im caus. mit आ) adj. erheiternd: (मित्रम्) आनन्दकं
चेतसः HIT. I, 204, v. 1.

आनन्दगिरि (आ० + गि०), आनन्दज्ञान (आ० + ज्ञान) oder आनन्दज्ञा-
नगिरि (COLEBR. Misc. Ess. I, 83, N. 1) m. N. pr. ein Glossator des ÇĀM-
KARĪKĀRJA, als Commentators der UPANISHAD; s. d. von ROBR herausge-
gebenen UPANISHAD.

आनन्दता f. nom. abstr. von आनन्द ÇAT. BR. 14, 6, 10, 5 = BRH. ĀR.
UP. 4, 1, 6.

आनन्दतीर्थ (आ० + ती०) m. N. pr. eines Scholiasten COLEBR. Misc.
Ess. I, 46, N. 1. 83, N. 1. Verz. d. B. H. No. 620.

आनन्दयु (von नन्द् mit आ) m. Lust, Wonne AK. 1, 1, 2, 3. H. 316.

आनन्दन (von नन्द् im caus. mit आ) n. 1) Erheiterung: (मित्रम्) आन-
न्दनं (kann auch adj. sein) चेतसः HIT. I, 204. — 2) freundlicher Em-
pfang, freundlicher Gruss AK. 3, 3, 7. H. 731.

आनन्दपट (आ० + प०) n. das Gewand einer Neuvermählten HĀR. 31.

आनन्दपूर्णा (आ० + पू०) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No.
217. 613.

आनन्दप्रभव (आ० + प्र०) n. (aus der Wollust entspringend) der männ-
liche Saamen H. 629.

आनन्दवोधेन्द्र (आ० - वो + इन्द्र) m. N. pr. eines Scholiasten Ind. St.
1, 468.

आनन्दभैरव (आ० + भै०) adj. Wonne und Furcht erregend: ०रसः Verz.
d. B. H. No. 1002. N. pr. ebend. No. 647.

आनन्दमय (von आनन्द) adj. f. ई ganz Wonne seiend: सुषुप्तस्थान ए-
कीभूतः प्रज्ञापन एवानन्दमयो ह्यानन्दभुक् MĀND. UP. 5. TAITT. UP. 2, 3, 8.
3, 10, 5. आनन्दमयौ पुरि KATHĀS. 23, 85. SĀH. D. 29, 17. ०यत् 20. आन-
न्दमयोऽपः = सहप्रधानाज्ञानम् । तत्पर्यायः । कार्पाशशरीरम् । सुषुप्तिः । इ-
ति वेदातः । ÇKDR. Vgl. Ind. St. 1, 301.